

✱ ΜΑΞ ΝΟΡΔΑΟΥ ✱

Ἐυχοῦμεν νὰ τιμήσωμεν μὲ τὴν εἰκόνα ἐνὸς τῶν μεγίστων συγγραφέων φιλοσόφων, τοῦ Max Nordau, τὴν «Ποικίλην Στοάν» διὰ τὴν ὁποίαν ὁ περιφανὴς συγγραφεὺς εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ ποστείλῃ ἡμῖν τὴν ἐπιστολήν, ἣν κατωτέρω δημοσιεύομεν. Ὁ ΜΑΞ ΝΟΡΔΑΟΥ εἶναι γνωστὸς ἐπαρκῶς εἰς τὸ Ἑλληνικὸν δημόσιον ἐκ τῶν ἐξόχων ἔργων του ὁ «Ἐκφυλισμὸς» καὶ τὰ «Κατὰ Συνθήκην Ψεύδη». Ἐκτὸς ὅμως τούτων ὁ μέγας κοινωνιολόγος καὶ ψυχίατρος συνέγραψε καὶ ἄλλα ἔργα, κοινωνιολογικὰ καὶ ψυχολογικὰ μελέτας, τὰ «Παράδοξα», τὴν «Ψυχοφυσιολογίαν τῆς μεγαλοφυΐας καὶ τοῦ ταλάντου», τὴν «Νόσον τοῦ Αἰῶνος», τὴν «Κωμῳδίαν τοῦ αἰσθήματος» καὶ ἕτερα πολλά. Ὁ Νορδάου δημοσιογραφῶν καὶ συγγραφέων, ἐπιδιώκει τὴν ἐνσάρκωσιν τῶν ἐπιστημονικῶν του ἰδεῶν, τῆς ἀληθείας, ἐπιτιθέμενος κατὰ τῶν σινικῶν τειχῶν τῆς ἀμαθείας, τῶν προλήψεων, τοῦ ψεύδους καὶ τοῦ ἐγωΐσμου. ὑπερασπίζων

τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν ὑπὸ τὴν βαθυτάτην αὐτῶν οὐσίαν καὶ ὑφούμενος οὕτως ἐν τῇ ἐκτιμῇ καὶ ἀγάπῃ καὶ τῇ εὐγνωμοσύνῃ τῆς ἀνθρωπότητος ὅσον καὶ οἱ μέχρι τοῦδε μεγαλοφυέστεροι αὐτῆς φίλοι.

Μετ' ἀληθοῦς ὑπερηφανείας διασφῶμεν ἐν τῇ «Ποικίλῃ Στοᾷ» τὴν ἐπίτηδες δι' αὐτὴν γραφεῖσαν ἐπιστολήν τοῦ μεγάλου σοφοῦ, ἣν ἀπηύθυνε πρὸς φίλον ἡμῶν ἱατρόν καὶ συμπαθῆ συνεργάτην. Ἐν αὐτῇ ἐκδηλοῦται ἡ εὐελπίς καὶ βαθεῖα γνώμη τοῦ ΜΑΞ ΝΟΡΔΑΟΥ καὶ διαλάμπει εἰς τὰς γραμμὰς τῆς ἡ αἰσιοδοξία καὶ ὁ ἄκρατος ἐνθουσιασμὸς πρὸς τὸ ἱερὸν ὄνομα τῆς ἀθανάτου Ἑλλάδος. Τί ἀξίζει ἐν τοιοῦτον γράμμα, ὅπερ χαρίζει ἀληθεῖς ἀναλαμπὰς ζωῆς καὶ προσοκίας εἰς τὸ βάθος πάσης Ἑλληνικῆς ψυχῆς, μεθ' ὅλην τὴν ὑψίστην ἀπαισιοδοξίαν, ἥτις μᾶς καταθυθεῖ εἰς μελανὸν πέλαγος μελαγχολίας καὶ θλίψεως! Ἴδου ἡ ἐπιστολή:

Paris, le 6 Fevr. 1901

Mon cher confrère et ami,

Je crois ne pouvoir faire mieux que de traduire ce que j'ai publié dans la «Nouvelle Presse libre» de Vienne, en y parlant, dans ma revue historique annuelle, de la dernière guerre turco-hellénique.

Voici ce passage :

«... Le peuple hellénique ne doit pas se laisser décourager par ses infortunes. Hauts les cœurs ! Redressez-vous fièrement ! La HELLADE a à remplir des tâches énormes. Elle doit rassembler

sous un abri unique tous les membres dispersés de la famille héliène. La Crète ne saurait rester longtemps dehors, quelques effroyables grimaces de chouettes que l'Europe lui fasse encore. La grande explication finale peut être n'aura pas lieu avec la Turquie, mais avec la Serbie, la Roumanie, mais surtout avec — la Russie. Car le grand ennemi de l'Hellénisme, n'est plus aujourd'hui, malgré la dernière guerre, la Turquie, qui prépare sa retraite de l'Europe, mais la grande puissance slave qui demande pour sa race les pays balkaniques. La Russie autant que la Serbie et la Bulgarie, travaillent à faire de la «Konstantinopolis» grecque un «Tsarigrad» yougo-slave. L'Hellénisme ne pourra pas éviter la grande lutte pour ces possessions historiques — vieilles de milliers d'années. J'ai la confiance en lui qu'il ne se laissera jamais écraser par le Slavisme, pas même par l'immense Russie. Un peuple qui avec tant de joie, tant de fraîcheur, tant d'élan s'est éveillé à une vie nouvelle, un peuple, dans toutes les veines duquel la civilisation européenne circule si richement, si impétueusement, ne saurait être assassiné. Et du moment qu'il vivra, il arrivera aussi avec la nécessité d'une loi naturelle à l'Unité Panhellénique.»

Croyez moi. Votre bien dévoué,

M. NORDAU

Ἡ μετάφρασις τῶν ἀνωτέρω ὁραίων τούτων γνωμῶν τοῦ φιλέλληνοσ σοφοῦ Συγγραφέωσ ἔχει ὡσ ἐξῆσ :

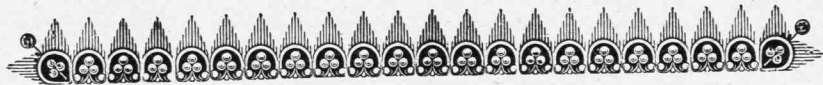
Παρίσιω 6 (2) 1901

Ἀγαπητὲ συνάδελφε καὶ φίλε,

NΟΜΙΖΩ ὅτι τὸ καλλίτερον ὄπερ δύναμαι νὰ πράξω, εἶναι νὰ μεταφράσω ἐκεῖνο ὄπερ ἐδημοσίευσα εἰς τὸν «*Néor 'Eλεύθεροι Τύποσ*» τῆσ Βιέννησ, ἐν ᾧ ὠμίλουν, ἐν τῇ ἐτησίᾳ ἱστορικῇ μου ἐπιθεωρήσει περὶ τοῦ τελευταίου Ἑλληνο-τουρκικοῦ.

Ἴδου ἡ περικοπὴ αὐτῇ (*N. 'Eλ. Τύποσ, Βιέννησ 1η Ἰαν.*)

«... Ὁ Ἑλληνικὸσ λαὸσ δὲν πρέπει ν' ἀποθαρρυνθῇ ἐκ τῶν δυστυχημάτων του. Ὑψηλὰ τὰς καρδίας! Ἐνταθῆτε ὑπερηφάνωσ ὄρθιοι! Ἡ Ἑλλὰσ ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ ἀποστολὰσ γιγαντιαίασ. Ὀφείλει νὰ συναθροίσῃ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἄσυλον ὅλα τὰ σκορπισμένα μέλη τῆσ Ἑλληνικῆσ οἰκογενείασ. Ἡ Κρήτῃ δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ μείνῃ ἔξω ἐπὶ μακρόν, ὅσον δήποτε ἀπαισίους μορφασμοὺσ καὶ ἂν κάμῃ ἀκόμη ἡ Εὐρώπῃ. Ἡ μεγάλη τελικὴ ἐξήγησισ πιθανῶσ δὲν θὰ λάβῃ χώραν μετὰ τῆσ Τουρκίασ, ἀλλὰ μετὰ τῆσ Βουλγαρίασ, ἴωσ ἐπίσης μετὰ τῆσ Σερβίασ, Ρουμανίασ, ἀλλὰ πρὸ πάντων — μετὰ τῆσ Ρωσ-

σίας. Διότι ὁ μέγας ἐχθρὸς τοῦ Ἑλληνισμοῦ δὲν εἶναι πλέον σήμερον, μετ' ὅλον τὸν τελευταῖον πόλεμον, ἡ Τουρκία ἣτις παρασκευάζει τὴν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης ἀποχώρησίν της, ἀλλ' ἡ μεγάλη σλαυικὴ δύναμις ἣτις ζητεῖ διὰ τὴν φυλὴν της τὰς βαλκανικὰς χώρας. Ἡ Ῥωσσία ὅσον καὶ ἡ Σερβία καὶ ἡ Βουλγαρία ἐργάζονται ὅπως καταστήσωσι τὴν Ἑλληνικὴν «Κωνσταντινούπολιν» ἐν γιουγκοσλαυικὸν «Τσαρίγραδ». Ὁ Ἑλληνισμὸς δὲν θά δυνηθῇ ν' ἀποφύγῃ τὴν μεγάλην πάλιν διὰ τὰς ἀρχαίας, ἀπὸ χιλιάδων ἐτῶν ἱστορικὰς κτήσεις.

Ἔχω πεποιθήσιν εἰς αὐτὸν ὅτι δὲν θ' ἀφήσῃ οὐδέποτε νὰ συντριβῇ ὑπὸ τοῦ Σλαυισμοῦ, οὔτε ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀπεράντου Ῥωσσίας. Λαὸς ὅστις μετ' ὅσον χαρὰν, μετ' ὅσον δροσερότητα, μετ' ὅσον ὀρμὴν ἐξηγέρθη πρὸς νέαν ζωὴν, λαὸς εἰς ὅλας τὰς φλέβας τοῦ ὁποίου ὁ Εὐρωπαϊκὸς πολιτισμὸς κυκλοφορεῖ τόσον ἀφθόνωος καὶ ζωηρῶς δὲν δύναται νὰ δολοφονηθῇ. Θὰ ζήσῃ, καὶ ἀφ' ἧς στιγμῆς ζήσῃ θὰ ἐπιτύχῃ, καὶ θὰ φθάσῃ ἐπίσης, διὰ τοῦ ἀναποδράστου τῶν φυσικῶν νόμων, εἰς τὴν Πανελληνίον Ἐνότητα.

Μετὰ πάσης ἀφοσιώσεως,

M. NORDAU

✻ ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΛΑΙΤΕΧΝΙΑ ✻

✻ "ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΡΑΙΟΤΗΣ.." (Ἔργον σπουδῆς Ε. ΚΑΖΑΝΗ ἐν Μολύχῃ) ✻